

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

**DLA POMIESZCZEŃ OŚRODKA POMOCY
SPOŁECZNEJ W PYRZYCACH**

Opracowana zgodnie z:

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów [Dz. U. Nr 109, poz. 719].

Opracował:

Pyrzyce 30.10.2013 r.

Zatwierdził:

Podpis:

Data:

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI.....	2
PODSTAWA PRAWNA	3
ROZDZIAŁ I. PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA.....	4
ROZDZIAŁ II. WARUNKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ	5
ROZDZIAŁ III. ORGANIZACJA OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ.....	7
ROZDZIAŁ IV. ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU POŻARU	10
ROZDZIAŁ V. ZNAKI BEZPIECZEŃSTWA I ZNAKI EWAKUACYJNE	13
ROZDZIAŁ VI. ZABEZPIECZENIE PRAC POŻAROWO NIEBEZPIECZNYCH	14
ROZDZIAŁ VII. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU LUB INNEGO MIEJSCOWEGO ZAGROŻENIA	19
ROZDZIAŁ VIII. SPOSOBY ROZMIESZCZANIA PODRĘCZNEGO SPRZĘTU GAŚNICZEGO ORAZ ZASADY JEGO OBSŁUGI I UŻYCIA	21
ROZDZIAŁ IX. ORGANIZACJA I WARUNKI EWAKUACJI.....	22
ROZDZIAŁ X. INSTRUKCJA ALARMOWANIA W PRZYPADKU POWSTANIA POŻARU ...	25
ROZDZIAŁ XI. TELEFONY ALARMOWE.....	26
ROZDZIAŁ XII. ORGANIZACJA I ZASADY ZAZNAJAMIANIA PRACOWNIKÓW Z PRZEPISAMI PRZECIWPOŻAROWYMI.....	28

PODSTAWA PRAWNA

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (tj. Dz. U. z 2009 r. Nr 12 poz. 68 z późn. zmian.).
2. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tekst jednolity: Dz. U. 2009r. Nr 178 poz. 1380 z późn. zmian.).
3. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tj. Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 z późn. zm.).
4. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia z dnia 7 czerwca 2010 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów. (Dz. U. Nr 109, poz.719).
5. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 lipca 2009 roku w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 121, poz. 1139).
6. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. (Dz. U. z 2002 r. Nr 75, poz. 690 z późn. zmian.).
7. PN-92/N-01256/01 - Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.
8. PN-92/N-01256/02 - Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja.
9. PN-657 M - 51520 - "Pożarnicze tablice informacyjne".

ROZDZIAŁ I. PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA

1. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego dla Ośrodka Pomocy Społecznej, budynek przy ul. Plac Ratuszowy i 1-go Maja - parter Urzędu Miejskiego i 3 pomieszczenia na I piętrze zwana dalej Instrukcją, określa:
 - 1) warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia obiektu,
 - 2) sposób poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic,
 - 3) sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia,
 - 4) sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidziane,
 - 5) sposoby praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji ludzi,
 - 6) sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji oraz przepisami przeciwpożarowymi.
2. Postanowienia Instrukcji obowiązują wszystkich pracowników
3. Z postanowieniami Instrukcji należy zapoznać pracowników
4. Przyjęcie do wiadomości postanowień Instrukcji, pracownicy potwierdzają własnoręcznym podpisem na oświadczeniu.
5. Wzór oświadczenia stanowi załącznik nr 4 do Instrukcji. Oświadczenie to, należy włączyć do akt osobowych pracownika.
6. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata, a także po każdych zmianach sposobu użytkowania obiektu, lub procesu technologicznego, które mają wpływ na warunki ochrony przeciwpożarowej.

ROZDZIAŁ II. WARUNKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ

CHARAKTERYSTYKA OBIEKTU

1. Lokalizacja.

Pomieszczenia OPS zlokalizowane są na parterze i 3 pomieszczenia na I piętrze przy ul. 1-go Maja

2. Parametry budynku.

1) Powierzchnia użytkowa:

- parter: 171 ,1 m² (pokoje 6, 7, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22)
- pierwsze piętro: 34,2 m² (pokoje 143, 144, 146)

2) Powierzchnia zabudowy:

3) Kubatura

4) Wysokość:

5) Ilość kondygnacji: 2 (część główna-biurowa parter);

3. Parametry pożarowe występujących substancji palnych.

- 1) Palny wystrój wnętrz (meble, dokumentacja, zasłony, wykładziny podłogowe).
- 2) Elementy, akcesoria komputerów z tworzyw sztucznych, gumy itp.
- 3) Dokumentacja, akta, opakowania kartonowe stanowiące zasadniczy skład obciążenia ogniowego.

Materiały te spalają się kopcącym płomieniem z równoczesnym wydzielaniem gazów toksycznych.

4. Przewidywana, maksymalna gęstość obciążenia ogniowego.

- 1) część biurowa, - 500 MJ/m².

5. Klasyfikacja pożarowa

- 1) część biurowa - klasyfikuje się do „ZL III”.

6. Przewidywana ilość osób w budynku.

- 1) część biurowa: 20 pracowników oraz interesanci, łącznie do ok. 30 osób,

7. Ocena zagrożenia wybuchem.

W budynku, ze względu na składowane materiały nie występują strefy zagrożenia wybuchem.

8. Podział na strefy pożarowe.

Budynek stanowi jedną strefę pożarową o powierzchni 205,3 m²

9. Klasa odporności pożarowej budynku

Wymagana klasa odporności pożarowej - „C” [N], z elementów nierozprzestrzeniających ognia (NRO).

10. Warunki ewakuacyjne.

- 1) Obiekt posiada 2 wyjścia ewakuacyjne z budynku.

- 2) Długość dośń ewakuacyjnych nie przekracza 30m przy jednym dośńcu.
 - 3) Minimalna szerokośń użytkowa biegów, schodów i spoczników spełnia wymogi warunków technicznych.
 - 4) Drogi i wyjścia ewakuacyjne oznakowano tablicami zgodnie z PN-92/N-01256/02.
11. Sposób zabezpieczania instalacji użytkowych.
- 1) Budynek zabezpieczono instalacją odgromową wykonaną zgodnie z PN.
 - 2) Budynek wyposażono w przeciwpożarowy wyłącznik prądu, który zlokalizowany jest na zewnątrz budynku obok głównego wejścia / wyjścia do budynku Skrzynka R3 obok pok. nr 13).
- W budynku zastosowano urządzenia UPS służące do awaryjnego zasilania ważnych i wrażliwych urządzeń komputerowych oraz elementów systemów automatyki w przypadkach:
- zaniku napięcia,
 - zakłóceń elektrycznych.
- Bezprzewodowe zasilacze awaryjne UPS są podłączone do sieci energetycznej (praca ciągła), a wewnątrz nich znajdują się bloki bateryjne o wysokim napięciu, stanowiące zagrożenie dla życia lub zdrowia użytkowników, nawet pomimo wyłączenia prądu z instalacji elektrycznej wyłącznikiem przeciwpożarowym. (pomieszczenie zlokalizowane na piętrze - serwerownia oraz UPS-y komputerowe w pomieszczeniach biurowych).
12. Wyposażenie w podręczny sprzęt gaśniczy.
- Do zabezpieczenia budynku przewidziano sprzęt gaśniczy:
- Pokój nr 16,18 parter 2 proszkowa GSE 2X
 - Korytarz I piętro 1 proszkowa GSE 2X
- 1) Lokalizację w/w sprzętu oznakowano zgodnie z PN-92/N-01256/01.
13. Zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru.
- Zaopatrzenie wody do zewnętrznego gaszenia pożaru wynoszącego 20 dm³/s, zapewnia się z istniejących hydrantów DN 100 (2 szt.), zlokalizowanych na ul. 1-go Maja
14. Droga pożarowa.
- Do budynku prowadzi droga pożarowa ulicami:
Stargardzka, Plac Wolności, 1-go Maja lub Kilińskiego

ROZDZIAŁ III. ORGANIZACJA OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ

1. Do obowiązków Kierownika OPS należy w szczególności:

Zapewnienie przestrzegania przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technicznych oraz bezpiecznej eksploatacji instalacji i urządzeń stanowiących wyposażenie zajmowanych budynków i pomieszczeń,

- 1) nadzorowanie zapewnienia osobom przebywającym w budynku możliwości bezpiecznej ewakuacji na wypadek pożaru,
- 2) zapewnienie właściwego przeszkolenia przeciwpożarowego wszystkich pracowników,
- 3) nadzorowanie przygotowania obiektów do prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczej oraz wyposażenia w sprawny podręczny sprzęt gaśniczy,
- 4) nadzorowanie przestrzegania przez podległych pracowników postanowień zawartych w Instrukcji oraz przepisach ogólnych, nadzorowanie, dokonywania, okresowych analiz stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego,
- 5) inicjowanie wszelkich przedsięwzięć zmierzających do poprawy zabezpieczenia przeciwpożarowego,
- 6) określenie sposobów postępowania na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.

Kierownik OPS realizuje swe obowiązki poprzez podległych mu pracowników.

2. Kierownik działu lub osoby upoważnione obowiązane są do:

- 1) brania udziału w organizowanych szkoleniach bhp i ppoż.,
- 2) zgłaszania kierownikowi OPS wszelkich uwag /zdarzeń/ mających wpływ na spowodowanie sytuacji pożarowych,
- 3) przestrzegania zakazu palenia na terenie całego obiektu za wyjątkiem miejsc do tego wyznaczonych,
- 4) wykonywania innych prac z zakresu ochrony ppoż. zleconych przez kierownika,
- 5) instruowania pracowników na ich stanowiskach pracy o występującym zagrożeniu pożarowym,
- 6) zaznajamiania pracowników z występującym zagrożeniem pożarowym w podmiocie,
- 7) nadzoru nad przestrzeganiem przez pracowników przepisów przeciwpożarowych i postanowień niniejszej instrukcji,
- 8) zabezpieczenia dostępu do wyłączników, przełączników elektrycznych, tablic rozdzielczych prądu, podręcznego sprzętu gaśniczego, wyjść i dróg ewakuacyjnych,
- 9) sprawowania nadzoru nad urządzeniami i sprzętem przeciwpożarowym,

- 10) znajomości lokalizacji i obsługi głównego wyłącznika prądu elektrycznego, obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego, współdziałania z innymi służbami w celu właściwego zabezpieczenia przeciwpożarowego budynku,
- 11) powiadamiania (alarmowania) Jednostki Ratowniczo - Gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej w przypadku powstania pożaru,
- 12) zabezpieczenia urządzeń i pomieszczeń w związku z przerwami w funkcjonowaniu podmiotu (po zakończeniu pracy, w dniach wolnych od pracy, w czasie remontów, itp).

3. Wszyscy pracownicy.

Wszyscy pracownicy zatrudnieni w Ośrodku Pomocy Społecznej ponoszą odpowiedzialność za stan zabezpieczenia przeciwpożarowego powierzonego im mienia, a w szczególności obowiązani są:

- 1) odbyć przeszkolenie w zakresie znajomości podstawowych zasad bezpieczeństwa pożarowego, z pisemnym potwierdzeniem przyjęcia do wiadomości i zobowiązania przestrzegania,
 - 2) dbać o właściwy stan zabezpieczenia przeciwpożarowego oraz utrzymać czystość i porządek w pomieszczeniach i na stanowisku pracy,
 - 3) usuwać usterki mogące być przyczyną pożaru lub informować o ich wystąpieniu przełożonego,
 - 4) do niedokonywania żadnych napraw urządzeń elektrycznych we własnym zakresie;
 - 5) po zakończeniu pracy dopilnować sprzątnięcia i zabezpieczenia pomieszczeń, wyłączenia spod napięcia wszystkich urządzeń elektrycznych i wygaszenia zbędnego oświetlenia,
 - 6) przestrzegać zasad właściwego przechowywania i stosowania materiałów łatwo zapalnych,
 - 7) przestrzegać zakazu palenia tytoniu i używania otwartego ognia poza miejscami specjalnie do tego celu wyznaczonymi,
 - 8) nie używać podręcznego sprzętu gaśniczego do celów nie związanych z gaszeniem pożaru, dbać o jego właściwy stan i łatwość dostępu do niego,
 - 9) znać i przestrzegać:
 - przepisy przeciwpożarowe oraz uczestniczyć w szkoleniach,
 - sposoby alarmowania współpracowników i PSP,
 - sposoby użycia podręcznego sprzętu gaśniczego,
 - zasady zachowania się podczas pożaru.
4. Do obowiązków pracownika prowadzącego sprawy ppoż. (mającego sprawy ppoż. w zakresie obowiązków) należy:

- 1) znanie i przestrzeganie obowiązków niniejszej Instrukcji,
- 2) przeprowadzanie kontroli ochrony przeciwpożarowej na terenie podległych obiektów, sporządzanie protokołów, opracowywanie wniosków w zakresie poprawy stanu ochrony ppoż.,
- 3) inicjowanie i podejmowanie przedsięwzięć zmierzających do zmniejszenia zagrożenia pożarowego,
- 4) nadzór nad utrzymaniem urządzeń ppoż., sprzętu pożarniczego oraz pożarniczych tablic informacyjnych /znaki ewakuacyjne/,
- 5) organizowanie i nadzór nad szkoleniem pożarniczym, uczestniczenie w naradach i komisjach, na których są omawiane zagadnienia ochrony ppoż.,
- 6) dbanie o wyposażenie pomieszczeń (budynków) w niezbędną ilość podręcznego sprzętu gaśniczego oraz pożarniczych tablic informacyjnych, wnioskowanie w tym zakresie do dyrektora,
- 7) dopilnowanie terminowego przeglądu podręcznego sprzętu gaśniczego,
- 8) opracowywanie niezbędnych informacji i sprawozdawczości z zakresu ochrony ppoż.,
- 9) prowadzenie wszelkiej dokumentacji związanej z ochroną ppoż. podmiotu,
- 10) wykonywanie innych zadań z zakresu ochrony ppoż. zleconych przez kierownika.

ROZDZIAŁ IV. ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU POŻARU

1. Czynności zabronione:

- 1) używanie ognia otwartego, palenie tytoniu w miejscach niedozwolonych, odpowiednio oznakowanych (palenie tytoniu tylko w miejscach wyznaczonych - palarnie),
- 2) podgrzewanie za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5m od budynku,
- 3) palenie śmieci i odpadków w miejscu umożliwiającym zapalenie się sąsiednich obiektów lub materiałów palnych,
- 4) przechowywanie materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5m od urządzeń, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się powyżej 100°C,
- 5) użytkowanie niesprawnych urządzeń elektrycznych, ustawianie bezpośrednio na podłożu palnym urządzeń grzewczych.
- 6) stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, za wyjątkiem materiałów trudno zapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości, co najmniej 0,05 m od żarówki,
- 7) instalowanie opraw oświetleniowych, wyłączników, przełączników, gniazd wtykowych, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem,
- 8) składowanie jakichkolwiek materiałów i przedmiotów na drogach ogólnej komunikacji, służących ewakuacji,
- 9) zamykanie wyjść ewakuacyjnych oraz blokowanie dróg ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie,
- 10) uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do:
 - a) hydrantów, podręcznego sprzętu gaśniczego,
 - b) urządzeń uruchamiających i sterujących instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego budynku,
 - c) wyjścia ewakuacyjnego,
 - d) wyłącznika głównego prądu i tablic elektrycznych.
- 11) Używanie i przechowywanie materiałów niebezpiecznych pożarowo w niedozwolonej ilości.

Za materiały niebezpieczne pożarowo należy uważać:

- ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 55°C, gazy palne,
- ciała stałe wytwarzające w zetknięciu z wodą lub parą wodną
- gazy palne, ciała stałe zapalające się samorzutnie w powietrzu,

- ciała stałe jednorodne o temperaturze samozapalenia poniżej 200°C
- materiały mające skłonność do samozapalenia,
- materiały wybuchowe i pirotechniczne.

2. W budynku należy:

- 1) umieścić w miejscach i pomieszczeniach ogólnie dostępnych wykazy telefonów
- 2) alarmowych oraz instrukcję postępowania na wypadek pożaru.
 - a) zgodnie z aktualnie obowiązującymi Polskimi Normami oznakować:
 - b) drogi, wyjścia i kierunki ewakuacji,
 - c) miejsca usytuowania urządzeń alarmowych przeciwpożarowych (ręcznych przycisków pożarowych),
 - d) lokalizację przeciwpożarowego wyłącznika prądu elektrycznego,
 - e) miejsca, w których znajduje się podręczny sprzęt gaśniczy oraz hydranty,
- 3) wykonywać okresowo następujące czynności:
 - a) przeprowadzić pomiary rezystancji izolacji przewodów roboczych instalacji elektrycznej, co najmniej raz na 5 lat,
 - b) przeprowadzić badanie instalacji odgromowej co najmniej raz na 5 lat,
 - c) przegląd podręcznego sprzętu gaśniczego nie rzadziej niż raz w roku. Sprawdzenie ciśnienia wyrzutnika środka gaśniczego (gaśnice proszkowe), waga środka gaśniczego (gaśnice CO₂). Zgodnie z instrukcją fabryczną, w określonym czasie przez producenta dokonać legalizacji zbiornika gaśnicy i przeładować środek gaśniczy.

3. Sposób poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń i sprzętu

Lp.	Rodzaj czynności	Termin	Uwagi
1.	Konserwacja i podręcznego sprzętu gaśniczego /gaśnice i hydranty/	co najmniej 1 raz w roku	Częściej wg zaleceń Producenta sprzętu
2.	Pomiar rezystancji izolacji przewodów roboczych instalacji elektrycznej	Co 5 lat	
3.	Kontrola stanu technicznego przewodów kominowych (spalinowych i wentylacyjnych)	co 1 rok	
4.	Pomiar napięć i obciążeń w instalacji elektrycznej	co 5 lat	
5.	Sprawdzenie skuteczności działania środków ochrony przeciwporażeniowej w instalacji elektrycznej	co 5 lat	
6.	Badanie instalacji odgromowej	co 5 lat	oraz po każdym

			uszkodzeniu
7.	Badania hydrantów wewnętrznych z pomiarem ciśnienia i wydajności	co 1 rok	
8.	Próby ciśnienia węży hydrantowych	co 5 lat	

Ww. urządzenia i sprzęt poddawane są przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym przez uprawnione firmy.

Podręczny sprzęt gaśniczy i hydranty poddawane są przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym przez firmę.

ROZDZIAŁ V. ZNAKI BEZPIECZEŃSTWA I ZNAKI EWAKUACYJNE

Przy ustaleniu rodzaju i miejsc rozmieszczenia tablic bezpieczeństwa i ewakuacyjnych w obiekcie należy uwzględnić: charakter zagrożenia pożarowego, rozwiązania budowlano- instalacyjne obiektu, a także sposoby zagospodarowania pomieszczeń sali konsumpcyjnej dla klientów pomieszczeń magazynowych oraz kuchennych.

Wielkość rozmieszczonych tablic powinna być wielkością minimalną, niezbędną do prawidłowego oznakowania obiektu. Dobór znaków i oznakowania należy przeprowadzić zgodnie z Polską Normą:

PN-92/N-01256/01 - Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.

PN-92/N-01256/02 - Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja.

ROZDZIAŁ VI. ZABEZPIECZENIE PRAC POŻAROWO NIEBEZPIECZNYCH

Prace niebezpieczne pożarowo to prace, których prowadzenie może powodować bezpośrednie niebezpieczeństwo pożaru lub wybuchu. Prace niebezpieczne pożarowo, prowadzone poza wyznaczonym na stałe do tego celu miejscem, jak prace remontowo-budowlane związane z użyciem otwartego ognia, prowadzone wewnątrz obiektów, na przyległych do nich terenach, a także wszelkie prace remontowo-budowlane wykonywane w strefach zagrożonych wybuchem należy prowadzić w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu.

1. Prace niebezpieczne pożarowo, które mogą być prowadzone, na terenie OPS to:

- 1) wszelkie prace z otwartym ogniem, podczas których występuje iskrzenie lub nagrzewanie, np.:
 - a) spawanie, cięcie gazowe i elektryczne,
 - b) podgrzewanie instalacji, urządzeń i zaworów,
 - c) podgrzewanie lepiku, smoły, itp.,
- 2) wszelkie prace związane ze stosowaniem cieczy, gazów i pyłów, przy których mogą powstać mieszaniny wybuchowe, np. :
 - a) przygotowanie do stosowania gazów, cieczy i pyłów,
 - b) stosowanie cieczy do malowania, lakierowania, klejenia, mycia, nasycania,
 - c) suszenie substancji palnych,
 - d) usuwanie pozostałości tych substancji ze stanowisk pracy.

Do przestrzegania postanowień Instrukcji zobowiązani są wszyscy pracownicy uczestniczący bezpośrednio lub pośrednio w wykonywaniu prac pożarowo niebezpiecznych oraz pracownicy nadzorujący przebieg tych prac.

2. Zasady organizacyjne ustalania zabezpieczeń przeciwpożarowych prac niebezpiecznych pożarowo:

- 1) Prace pożarowo niebezpieczne mogą być wykonywane na terenie podmiotu, pod warunkiem spełnienia wymagań z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązujących przez i w trakcie ich wykonywania oraz po zakończeniu prac.
- 2) Wymagania, o których mowa poniżej ustalane są komisyjnie, każdorazowo przed rozpoczęciem prac, w oparciu o postanowienia niniejszej Instrukcji oraz przepisy szczegółowe.

Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo komisja zobowiązana jest:

- a) ocenić zagrożenie pożarowe w rejonie, w którym prace będą wykonywane,

- b) ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu,
 - c) wskazać osoby odpowiedzialne za zabezpieczenie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy.
- 3) Zasady działania komisji, o której mowa w pkt. 2 :
- a) w skład osobowy komisji powinni wejść następujący członkowie :
 - osoba upoważniona przez Kierownika OPS - przewodniczący,
 - kierownik grupy wykonującej prace - członek,
 - specjalista ds. ppoż. - członek,
 - b) prace komisji organizuje jej przewodniczący,
 - c) komisja ze swoich prac sporządza „Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac pożarowo niebezpiecznych” wg wzoru podanego w załączniku nr 1,
 - d) po wykonaniu zabezpieczeń określonych w w/w protokole przewodniczący wydaje pisemne zezwolenie na rozpoczęcie prac wg wzoru podanego w załączniku nr 2,
 - e) do obowiązku przewodniczącego należy zorganizowanie i zapewnienie dozoru rejonu prac, zgodnie z ustaleniami zawartymi w „Protokole zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych”,
- 4) Rozpoczęcie prac następuje po wykonaniu zabezpieczeń określonych w zezwoleniu.
- 5) Po zakończeniu prac całość dokumentacji przechowuje pracownik ppoż.
3. Przy wykonywaniu prac należy przestrzegać następujących zasad:
- 1) Niedopuszczalne jest jednoczesne prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo, jak np.: spawanie, cięcie mechaniczne lub szlifowanie powodujące iskrzenie, itp. w pomieszczeniach, w których (lub sąsiadujących z nimi) wykonywane są prace z zastosowaniem materiałów palnych, polegające w szczególności na:
 - a) klejeniu, malowaniu lub myciu z zastosowaniem rozpuszczalników łatwo zapalnych,
 - b) szlifowaniu powierzchni wykonywanych z materiałów palnych,
 - c) zakładaniu palnych izolacji oraz prowadzeniu robót wykończeniowych przy zastosowaniu materiałów palnych,
 - d) montowaniu wyposażenia wewnątrz wykonanego z materiałów palnych.
4. Przygotowanie pomieszczeń do prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo polega na:
- 1) oczyszczeniu pomieszczeń lub miejsc, gdzie będą wykonywane prace z wszelkich palnych materiałów i zanieczyszczeń,
 - 2) odsunięciu na bezpieczną odległość od miejsc prowadzenia prac wszelkich przedmiotów palnych i niepalnych w opakowaniach palnych,

- 3) zabezpieczeniu przed działaniem np. odprysków spawalniczych materiałów palnych, których usunięcie na bezpieczną odległość nie jest możliwe, przez osłonięcie ich np. arkuszami blachy, płytami gipsowymi, itp.,
- 4) sprawdzeniu, czy znajdujące się w sąsiednich pomieszczeniach materiały lub przedmioty podatne na zapalenie wskutek przewodnictwa cieplnego bądź rozprysków spawalniczych nie wymagają zastosowania lokalnych zabezpieczeń,
- 5) uszczelnieniu materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów instalacyjnych, kablowych, wentylacyjnych, itp. znajdujących się w pobliżu miejsca prowadzenia prac,
- 6) zabezpieczeniu przed rozpryskami spawalniczymi lub uszkodzeniami mechanicznymi kabli, przewodów elektrycznych oraz instalacyjnych z palną izolacją, o ile znajdują się w zasięgu zagrożenia powodowanego pracami niebezpiecznymi pożarowo,
- 7) sprawdzeniu, czy w miejscu planowanych prac lub w pomieszczeniach sąsiednich nie prowadzono w ostatnim czasie prac malarskich lub innych przy użyciu substancji łatwo zapalnych,
- 8) przygotowaniu w miejscu dokonywania prac m.in.:
 - a) napełnionych wodą metalowych pojemników na rozgrzane odpadki np. drutu spawalniczego, elektrod, itp.,
 - b) materiałów osłonowych i izolacyjnych niezbędnych do zabezpieczenia toku prac,
 - c) niezbędnego sprzętu pomiarowego np. do pomiaru stężeń par i gazów palnych w rejonie prowadzenia prac, podręcznego sprzętu gaśniczego,
 - d) zapewnienia stałej drożności wyjść ewakuacyjnych z miejsc prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo.
5. Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pożarowo z użyciem cieczy, gazów i pyłów mogących tworzyć z powietrzem mieszaniny wybuchowe należy przestrzegać następujących zasad :
 - 1) dążyć do zmniejszenia lub eliminacji stref zagrożonych wybuchem poprzez wentylowanie (mechaniczne, grawitacyjne) lub przewietrzanie pomieszczeń,
 - 2) na stanowiskach pracy mogą znajdować się stosowane tam ciecze, gazy i pyły palne w ilości niezbędnej do prowadzenia prac, z zapasem umożliwiającym utrzymanie ciągłości pracy,
 - 3) przechowywany w niepalnych (lub innych dopuszczalnych), szczelnych opakowaniach,
 - 4) pozostawienie opróżnionych opakowań na stanowisku pracy jest zabronione,
 - 5) po zakończeniu prac wszystkie naczynia, wanny i pojemniki należy szczelnie zamknąć lub zabezpieczyć w inny sposób przed emisją do otoczenia znajdujących się w nich substancji tworzących z powietrzem mieszaniny wybuchowe,

- 6) ciecze, gazy i pyły oraz ich pozostałości nie powinny zalegać na urządzeniach, stanowiskach, w przewodach wentylacyjnych i na podłożu,
 - 7) rozpoczęcie pracy w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwo zapalnych cieczy lub palnych gazów, może nastąpić wyłącznie po uprzednim pomiarze stężeń par cieczy lub gazów w pomieszczeniu i stwierdzeniu nie przekroczenia stężenia równego 10% ich dolnej granicy wybuchowości.
6. Miejsce wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo należy wyposażać w podręczny sprzęt gaśniczy w ilości i rodzaj umożliwiający likwidację wszystkich źródeł pożaru.
 7. Po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo, w budynku, pomieszczeniach oraz pomieszczeniach sąsiednich należy przeprowadzić dokładną kontrolę, mającą na celu stwierdzenie, czy nie pozostawiono tłących lub żarzących się cząstek w rejonie prowadzenia prac, czy nie występują jakiegokolwiek objawy pożaru oraz czy sprzęt (np. spawalniczy) został zdemontowany, odłączony od źródeł zasilania i należyście zabezpieczony przed dostępem osób postronnych. Kontrolę taką należy ponowić po upływie 4 godzin, a w razie konieczności po 8 godzinach, licząc od czasu zakończenia prac pożarowo niebezpiecznych.
 8. Prace niebezpieczne pożarowo powinny być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje, zaś sprzęt używany do wykonywania prac powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru.
 9. Butle z gazami sprężonymi mogą znajdować się na terenie obiektu wyłącznie w okresie wykonywania prac i pod stałym nadzorem.
 10. Obowiązki osób dozoru przebieg prac niebezpiecznych pożarowo Osoba, która została upoważniona do sprawowania nadzoru nad przebiegiem prac niebezpiecznych pożarowo powinna w szczególności:
 - 1) znać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe oraz nadzorować przestrzeganie tych przepisów przez podległych pracowników,
 - 2) dopilnować, aby przed przystąpieniem do prac niebezpiecznych pożarowo wykonane zostały wszystkie zalecenia w zakresie zabezpieczenia obiektu, pomieszczeń, stanowisk, przewidziane w protokole prac lub zezwoleniu na ich przeprowadzenie,
 - 3) sprawdzać zabezpieczenie przeciwpożarowe stanowisk prac niebezpiecznych pożarowo oraz wydać polecenia gwarantujące natychmiastową likwidację stwierdzonych niedociągnięć,
 - 4) wstrzymać prace z chwilą stwierdzenia sytuacji stwarzających niebezpieczeństwo powstania pożaru, do czasu usunięcia występujących nieprawidłowości,

- 5) brać udział w kontroli stanowisk, pomieszczeń lub budynku po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo.
11. Do obowiązków wykonawcy prac niebezpiecznych pożarowo należy w szczególności:
 - 1) sprawdzenie, czy sprzęt i narzędzia są technicznie sprawne i należyście zabezpieczone przed możliwością zainicjowania oraz rozprzestrzeniania pożaru,
 - 2) ściśle przestrzeganie zaleceń zawartych w protokole i zezwoleniu na prowadzenie prac,
 - 3) znajomość przepisów przeciwpożarowych, obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasad postępowania w przypadku powstania pożaru,
 - 4) sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy zostały wykonane wszystkie zabezpieczenia przewidziane dla danego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo,
 - 5) ściśle przestrzeganie wytycznych zabezpieczenia ustalonych dla prowadzenia danego rodzaju prac niebezpiecznych,
 - 6) sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy stanowisko zostało wyposażone w odpowiednią ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego,
 - 7) rozpoczynanie prac niebezpiecznych pożarowo tylko po otrzymaniu pisemnego zezwolenia, względnie na wyraźne polecenie bezpośredniego przełożonego kierującego tokiem pracy,
 - 8) poinstruowanie pomocników o wymaganiach przeciwpożarowych obowiązujących dla wykonywanego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo,
 - 9) przerwanie prac w przypadku stwierdzenia sytuacji lub warunków umożliwiających powstanie i rozprzestrzenianie się pożaru oraz zgłoszenie tego faktu przełożonemu,
 - 10) meldowanie bezpośredniemu przełożonemu o zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo oraz informowanie o ewentualnych faktach zainicjowania ognia, ugaszonego w czasie wykonywania prac,
 - 11) dokładne sprawdzenie po zakończeniu pracy stanowiska i jego otoczenia w celu stwierdzenia, czy podczas wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo nie zainicjowano pożaru,
 - 12) wykonywanie wszelkich poleceń przełożonych i organów kontrolnych w sprawach związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym prac i czynności niebezpiecznych pożarowo.

UWAGA! Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo, co, do których istnieją wątpliwości związane z określeniem zagrożenia, sposobu zabezpieczenia, itp. sposób ich realizacji należy skonsultować z pracownikiem odpowiedzialnym za bezpieczeństwo pożarowe budynku.

ROZDZIAŁ VII. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU LUB INNEGO MIEJSCOWEGO ZAGROŻENIA

Zadania i obowiązki kierownika OPS (lub osoby wyznaczonej / upoważnionej zgodnie z rozdziałem XI).

1. W przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia koordynuje akcją ratowniczą i kieruje nią do czasu przybycia jednostek ratowniczych Państwowej Straży pożarnej.
2. W szczególności do obowiązków kierownika OPS należy:
 - a) kierowanie akcją gaśniczą prowadzoną przez pracowników za pomocą podręcznego sprzętu gaśniczego,
 - b) wydanie polecenia oraz dopilnowanie wykonania opuszczenia obiektu przez osoby przebywające w budynku,
 - c) podjęcie decyzji o podjęciu ewakuacji mienia (w razie konieczności),
 - d) przydzielenie zadań poszczególnym pracownikom,
 - e) wskazanie stref i pomieszczeń, do których należy ewakuować ludzi oraz mienie,
 - f) koordynowanie współdziałania pracowników,
 - g) zapewnienie ładu i porządku podczas ewakuacji,
 - h) po przybyciu jednostek ratowniczych Państwowej Straży Pożarnej informowanie dowódcy o sytuacji pożarowej oraz podjętych działaniach,
 - i) udział w pracach sztabu akcji ratowniczej.

Zadania i obowiązki wszystkich pracowników:

- a) alarmować współpracowników, przełożonych, kierownika OPS.
- b) podjąć próbę działań gaśniczych za pomocą gaśnic oraz hydrantów wewnętrznych.
- c) opuścić zagrożone pomieszczenie, udając się najkrótszymi drogami ewakuacyjnymi na zewnątrz budynku.
- d) udzielić pomocy w opuszczeniu obiektu osobom przebywającym czasowo.
- e) podporządkować się zarządzeniom kierującego działaniem ratowniczym.
- f) zachować spokój i rozwagę.

Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo - gaśniczej powinna pamiętać, że:

- a) w pierwszej kolejności należy prowadzić ratowanie zagrożonego życia ludzi
- b) usunąć z zasięgu ognia wszystkie materiały palne, a w szczególności butle z gazami palnymi, sprężonymi, naczynia z płynami łatwopalnymi oraz cenne urządzenia;
- c) wyłączyć dopływ prądu elektrycznego do pomieszczeń objętych pożarem;
- d) nie otwierać bez potrzeby drzwi, okien do pomieszczeń, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia.

UWAGA: Nie wolno gasić **wodą** instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem.

ROZDZIAŁ VIII. SPOSOBY ROZMIESZCZANIA PODRĘCZNEGO SPRZĘTU GAŚNICZEGO ORAZ ZASADY JEGO OBSŁUGI I UŻYCIA

Zasady ogólne:

1. Podręczny sprzęt gaśniczy przeznaczony jest do gaszenia pożarów w pierwszej fazie ich powstawania. Do podręcznego sprzętu gaśniczego zalicza się wszelkiego rodzaju gaśnice (płynowe, pianowe, proszkowe, śniegowe), małe agregaty gaśnicze (do 25 kg. środka gaśniczego) oraz koce gaśnicze. Przy ustalaniu rodzaju sprzętu gaśniczego stosuje się następujące zasady:
 - a) do gaszenia pożarów grupy A (w których występuje zjawisko spalania żarowego, np. drewna, papieru, tkanin) stosuje się gaśnice płynowe, pianowe lub proszkowe.
 - b) do gaszenia pożarów grupy B (cieczy palnych i substancji stałych topiących się pod wpływem temperatury, benzyn, alkoholi, olejów, tłuszczów, lakierów) stosuje się zamiennie gaśnice płynowe, pianowe, śniegowe, proszkowe lub halonowe,
 - c) do gaszenia pożarów grupy C (gazów palnych, np. propanu, acetyleny, gazu ziemnego) stosuje się zamiennie gaśnice proszkowe, śniegowe lub halonowe,
2. Przy rozmieszczaniu podręcznego sprzętu gaśniczego należy przestrzegać następujących zasad:
 - a) sprzęt powinien być umieszczony w miejscach łatwo dostępnych i widocznych przy wejściach i klatce schodowej, przy przejściach, na korytarzach. W pomieszczeniach przy wyjściach na zewnątrz,
 - b) w budynkach wielokondygnacyjnych sprzęt umieszcza się w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeśli jest taka możliwość.
 - c) miejsca wyznaczone na sprzęt należy oznakować zgodnie z Polską Normą PN- 92/N-01256/01.
 - d) do sprzętu powinien być zapewniony dostęp o szerokości, co najmniej 1m.
 - e) sprzęt należy umieszczać w miejscach nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki, miejsca silnie nasłonecznione),
 - f) odległość dojścia do sprzętu nie powinna być większa niż 30 m.
 - g) 2kg środka gaśniczego zabezpiecza 100 m² powierzchni budynku.

Rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego w budynku Ośrodka Pomocy Społecznej:

1. parter - 2 szt. GSE-2X
2. pierwsze piętro - 1 szt. GSE 2X

ROZDZIAŁ IX. ORGANIZACJA I WARUNKI EWAKUACJI

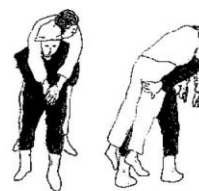
1. Nadrzędnym celem, któremu muszą być podporządkowane inne zadania, jest ratowanie życia ludzkiego. Każdy pracownik powinien dokładnie znać wszystkie drogi ewakuacyjne oraz możliwości wydostania się z pomieszczenia, w którym pracuje lub przebywa. Drogi ewakuacyjne są to korytarze, klatka schodowa, drzwi na drogach ewakuacyjnych, schody i wyjścia ewakuacyjne prowadzące na zewnątrz budynku lub do innej strefy pożarowej.
2. W przypadku zagrożenia powodującego konieczność ewakuacji osób i mienia z obiektu decyzję wydaje osoba najstarsza funkcją lub osoba przez nią upoważniona, odpowiedzialna za bezpieczeństwo osób i mienia, znajdująca się aktualnie w budynku. Decyzja ta musi zawierać informacje o zakresie ewakuacji, sposobach i kolejności opuszczania obiektu.
3. Przed ogłoszeniem alarmu i rozpoczęciem ewakuacji należy ustalić:
 - a) źródła zagrożenia, lokalizację pożaru, kierunek rozprzestrzeniania się ognia, dymów i gazów toksycznych będących produktami spalania,
 - b) ilość osób bezpośrednio zagrożonych, przewidzianych do ewakuacji w pierwszej kolejności,
 - c) stan fizyczny i psychiczny osób przewidzianych do natychmiastowej ewakuacji,
 - d) ilość osób zagrożonych pośrednio, przewidzianych do ewakuacji w późniejszym terminie,
 - e) drogi i kierunki ewakuacji.
4. Niezwłocznie powiadomić wszystkie osoby przebywające w budynku o powstałym zagrożeniu, jego charakterze oraz konieczności ewakuacji.
5. Alarm o niebezpieczeństwie i konieczności rozpoczęcia ewakuacji powinien być ogłoszony za pomocą gońców lub innych dostępnych środków łączności (np. telefon).
6. Po ogłoszeniu alarmu, pracownicy kierują się na korytarz i do wyjścia z budynku. W pierwszej kolejności należy ewakuować pracowników z tych pomieszczeń, w których powstał pożar lub, które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia oraz z pomieszczeń, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacyjnych może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie. Należy dążyć też do tego, aby wśród ewakuowanych w pierwszej kolejności były osoby o ograniczonej (z różnych względów) zdolności poruszania się. Natomiast zamykać strumień ruchu powinny osoby, które mogą poruszać się o własnych siłach. W stosunku do osób będących w szoku można zastosować przymus fizyczny.
7. Kierujący akcją wyznacza osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji poszczególnych grup ewakuowanych. Ponadto ustala ewentualną potrzebę ewakuacji mienia, określając

sposoby, kolejność i rodzaj ewakuowanego mienia. Ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ratowania ludzi. Ewakuację mienia należy rozpocząć od najcenniejszych przedmiotów, urządzeń i dokumentacji.

8. Osoby wyznaczone do prowadzenia ewakuacji powinny ściśle współpracować z kierującym akcją i wykonywać jego polecenia.
9. W przypadku odcięcia dróg wyjścia dla ewakuowanych, znajdujących się w strefie zagrożenia, należy zebrać ludzi w miejscu najbardziej oddalonym od źródła pożaru i w miarę istniejących warunków ewakuować na zewnątrz, przy pomocy sprzętu ratowniczego, przybyłych jednostek straży pożarnych lub innych jednostek ratowniczych.

Sposoby ewakuacji osób o ograniczonej zdolności poruszania się.

bez użycia specjalistycznego sprzętu ratowniczego

10. Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji nachylonej starając się trzymać głowę jak najniżej ze względu na to, że w dolnych partiach pomieszczeń i dróg ewakuacyjnych panować będzie mniejsze zadymienie. Usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłaniać tkaniną zmoczoną w wodzie - sposób ten ułatwia oddychanie. Podczas ruchu przez silnie zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian by nie stracić orientacji, co do kierunku ruchu.
11. Po zakończeniu ewakuacji należy w miarę możliwości dokładnie sprawdzić czy wszyscy pracownicy opuścili budynek. W razie podejrzenia, że w opuszczonym budynku pozostali ludzie, należy natychmiast poinformować dowódcę jednostki ratowniczo-gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej.

12. Z chwilą przybycia jednostek straży pożarnej w trakcie akcji ewakuacyjnej, kierujący ewakuacją zobowiązany jest do złożenia krótkiej informacji o przebiegu akcji - dowódcy przybyłej jednostki taktycznej straży pożarnej, a następnie podporządkowanie się poleceniom wydanym przez tegoż dowódcę.

Obowiązki osób przebywających w obiekcie na wypadek ogłoszenia alarmu ewakuacyjnego:

- 1) Przerwać natychmiast pracę i wykonywane czynności.
- 2) Wyprowadzić pracowników oraz interesantów na korytarze i skierować ich do klatki schodowej, a następnie do wyjścia z budynku (Wyjście Ewakuacyjne).
- 3) W czasie trwania ewakuacji zachować ciszę i spokój.
- 4) Należy iść szybko, ale nie wyprzedzać innych, aby nie powodować zamieszania.
- 5) Nie wolno zatrzymywać się, ani poruszać w kierunku przeciwnym do kierunku ewakuacji.

Praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji.

- 1) Ogłosić niezapowiedziany alarm o pożarze.
- 2) Przeprowadzić ewakuację ludzi z wszystkich pomieszczeń na zewnątrz budynku, najkrótszymi drogami ewakuacyjnymi.
- 3) Powyższe ćwiczenia prowadzić w terminach nie rzadziej jak raz na dwa lata
- 4) Sporządzić plan - konspekt ćwiczeń z ewakuacji obiektu lub jego części, wg. wzoru stanowiącego załącznik nr 5

ROZDZIAŁ X. INSTRUKCJA ALARMOWANIA W PRZYPADKU POWSTANIA POŻARU

I. Alarmowanie.

1. Każdy, kto zauważy nawet najmniejszy pożar obowiązany jest natychmiast zaalarmować:

Państwową Straż Pożarną telefon 998;

osoby znajdujące się w najbliższym sąsiedztwie pożaru głosem lub syreną alarmową wg przyjętego systemu sygnałów alarmowych;

2. Zachować spokój i nie dopuścić do paniki.
3. Po uzyskaniu telefonicznego połączenia ze Strażą Pożarną należy wyraźnie podać:
 - gdzie się pali - dokładny adres obiektu, na którym piętrze, który pawilon;
 - co się pali (np. szafa w pokoju na drugim piętrze);
 - czy istnieje zagrożenie życia ludzi;
 - numer telefonu, z którego zgłasza się pożar i swoje nazwisko.

UWAGA: Odłożyć słuchawkę dopiero po potwierdzeniu przyjęcia zgłoszenia.

Odczekać chwilę przy telefonie na ewentualne sprawdzenie.

W razie potrzeby alarmować:

– Policja:	997
– Pogotowie Ratunkowe:	999
– Pogotowie Energetyczne:	991
– Pogotowie Wodno - Kanalizacyjne:	994

II. Akcja ratowniczo - gaśnicza.

1. Równocześnie z alarmowaniem Straży Pożarnej należy przystąpić do akcji ratowniczo - gaśniczej przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego.
2. Do czasu przybycia straży kierownictwo akcją obejmuje kierownik OPS lub osoba przez niego wyznaczona.
3. Po przybyciu jednostek straży pożarnej, kierownictwo akcją obejmuje dowódca przybyłych jednostek.
4. Kierujący działaniem ratowniczym może:
 - zarządzić ewakuację ludzi i mienia;
 - wstrzymać ruch drogowy oraz wprowadzić zakaz przebywania osób postronnych w rejonie działania ratowniczego;
 - ma prawo żądać niezbędnej pomocy od instytucji, podmiotów gospodarczych i osób fizycznych.
5. Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo - gaśniczej powinna pamiętać, że:

- w pierwszej kolejności należy przeprowadzić ratowanie zagrożonego życia ludzkiego;
- należy wyłączyć dopływ prądu elektrycznego do pomieszczeń objętych pożarem.
- usunąć z zasięgu ognia wszystkie przedmioty palne;
- nie otwierać bez potrzeby drzwi, okien do pomieszczeń, w których powstał pożar;
- szybkie i prawidłowe uruchomienie środków gaśniczych umożliwia ugaszenie pożaru w zarodku.

UWAGA: Nie wolno gasić wodą urządzeń i instalacji elektrycznych będących pod napięciem.

III. Zabezpieczenie pogorzeliska.

Kierownik OPS odpowiedzialny jest za:

- zabezpieczenie miejsca pożaru, wystawienie posterunku pogorzeliskowego;
- przystąpienie do uporządkowania pogorzeliska po zakończeniu działalności komisji powołanej do ustalenia przyczyny powstania pożaru.

ROZDZIAŁ XI. TELEFONY ALARMOWE

Edward Gola 91 561 152

	STRAŻ POŻARNA	998
	POGOTOWIE	999
	POLICJA	997
	STRAŻ MIEJSKA	986
	POGOT. GAZOWE	992
	POGOT. WOD.-KAN.	994
	POGOT. CIEPŁOWN.	993
	POGOT. ENERGET.	991

ROZDZIAŁ XII. ORGANIZACJA I ZASADY ZAZNAJAMIANIA PRACOWNIKÓW Z PRZEPISAMI PRZECIWPOŻAROWYMI

1. Wszystkich pracowników należy zapoznać z niniejszą instrukcją.
2. Okresowo należy organizować szkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej. Szkolenie może prowadzić osoba posiadająca odpowiednie kwalifikacje do wykonania czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej .
3. Szkolenia powinny obejmować następujące zagadnienia:
 - a. zagrożenie pożarowe, przyczyny powstawania i rozszerzania się pożarów,
 - b. zadania i obowiązki pracowników w przypadku powstania pożaru,
 - c. podręczny sprzęt gaśniczy i środki gaśnicze, urządzenia przeciwpożarowe.
4. Ponadto należy zapoznać pracowników z następującymi aktami prawnymi dotyczącymi bezpieczeństwa pożarowego:
 - a. ustawą z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej; w szczególności rozdział 2,
 - b. rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109 z 2010r. poz. 719).
5. Ramowy program szkolenia w zakresie ochrony przeciwpożarowej stanowi załącznik nr 3.
6. Po odbyciu przeszkolenia pracownicy powinni potwierdzić ten fakt własnoręcznym podpisem na formularzu jak w załącznik 4.

PROTOKÓŁ

zabezpieczenia przeciwpożarowego prac pożarowo niebezpiecznych

1. Nazwa i określenie budynku-pomieszczenia i miejsca, w którym przewiduje się wykonanie prac niebezpiecznych pożarowo (spawania):

.....

.....

.....

2. Kategoria zagrożenia wybuchem oraz właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w budynku lub pomieszczeniu:

.....

.....

.....

3. Rodzaj elementów budowlanych (zapalność) występująca w danym budynku, pomieszczeniu lub rejonie przewidywanych prac niebezpiecznych pożarowo (spawalniczych):

.....

.....

.....

4. Sposób zabezpieczenia pożarowego budynku, pomieszczenia, stanowiska, urządzenia, itp. na okres wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo (spawalniczych):

.....

.....

.....

5. Ilość i rodzaje podręcznego sprzętu pożarniczego do zabezpieczenia toku prac niebezpiecznych pożarowo (spawalniczych):

.....

.....

.....

6. Środki i sposób alarmowania straży pożarnej oraz współpracowników w przypadku zaistnienia pożaru:

.....

.....

.....

.....
7. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac niebezpiecznych pożarowo (spawalniczych):
.....
.....
.....

.....
8. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywania prac spawalniczych:
.....
.....
.....

.....
9. Osoby zobowiązane do przeprowadzenia kontroli rejonu prac spawalniczych po ich zakończeniu:
.....
.....
.....
.....

Podpisy członków komisji :

.....
.....
.....

(imię, nazwisko i rodzaj
zajmowanego stanowiska)

ZEZWOLENIE NR

NA PRZEPROWADZENIE PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO

1. Miejsce pracy:

(kondygnacja, pomieszczenie, instalacja)

2. Rodzaj pracy:

.....

3. Czas pracy:

dnia

od godz

do godz.

4. Zagrożenie pożarowe /wybuchowe/ w innym miejscu pracy:

.....

5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru /wybuchu/:

.....

6. Środki zabezpieczenia:

przeciwpożarowe:

.....

bhp:

.....

inne:

.....

7. Sposób wykonania pracy:

.....

8. Odpowiedzialni za:

a) przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających i zabezpieczenie toku
prac niebezpiecznych pożarowo:

Nazwisko i imię Wykonano. Podpis

b) wyłączenie rejonu prac spod napięcia:

9. Zezwalam na rozpoczęcie prac:

w dniu(ach) od godz do godz

Nazwisko i imię Wykonano. Podpis

c) stosowanie środków
zabezpieczających organizację pracy i instruktaż: Nazwisko i imię

.....Wykonano. Podpis.....

Uwaga ! niepotrzebne skreślić

9. Zezwalam na rozpoczęcie prac:

w dniu(ach) od godz. do godz.

(zezwolenie jest ważne tylko po złożeniu podpisów przez osoby wymienione w pkt. 8)

.....

(wnioskujący)

.....

(przewodniczący komisji)

10. Prace zakończone w dniu o godz.

Wykonawca:

11. Stanowisko pracy i jego otoczenie zostało sprawdzone i nie stwierdzono zaniedbań
mogących zainicjować pożar.

Stwierdzam odebranie robót:

Skontrolował:

.....

.....

.....

.....

(podpis)

(podpis)

UWAGA:

Odbierający przekazuje zezwolenie Przewodniczącemu Komisji celem włączenia do akt.

**Ramowy program szkolenia podstawowego pracowników
w zakresie ochrony przeciwpożarowej.**

Lp.	Temat	Ilość godzin zajęć
1	Podstawowe przepisy prawne z zakresu ochrony przeciwpożarowej, wytyczne i zarządzenia resortowe, instrukcje przeciwpożarowe.	1
2	Zagrożenie pożarowe w obiekcie, przyczyny powstania i rozprzestrzeniania się pożarów.	0,5
3	Zadania i obowiązki pracowników zakresie zapobiegania pożarom.	0,5
4	Zadania i obowiązki pracowników w wypadku powstania pożaru.	0,5
5	Ewakuacja ludzi i mienia, drogi i sposoby ewakuacji.	0,5
6	Podręczny sprzęt gaśniczy. Praktyczna znajomość sposobu użycia i zastosowania	1
Razem:		4

OŚWIADCZENIE

Niniejszym oświadczam, że zostałem(am) zaznajomiony(a) z obowiązkami i zadaniami w zakresie przestrzegania przepisów przeciwpożarowych oraz Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego w obiektach i zobowiązuję się do ich ścisłego przestrzegania.

.....
osoba prowadząca szkolenie

.....
podpis pracownika

Plan - konspekt ćwiczeń z ewakuacji obiektu lub jego części.

1. Czas i termin przewidywanego ćwiczenia:
2. Zakres prowadzonej ewakuacji i miejsce zbiórki:
3. Cel ćwiczeń:
.....
4. Osoba odpowiedzialna i wyznaczona do wykonania ćwiczenia.

.....		
Imię i nazwisko	Stanowisko	Funkcja

5. Środki „POZORACJI” np.: nosze, wózki, koce.

Użyto:

1.
2.
6. Powiadomiono Państwową Straż Pożarną w dniu: o godzinie
pismem z dnia
7. Powiadomiono w dniu lub FAX nr..... o godzinie
pismem z dnia
8. Zakończenie ćwiczeń nastąpiło w dniu o godzinie
9. Uwagi i wnioski.
10. Załączniki: rysunek lub szkic sytuacyjny.

Plan sporządził

GAŚNICE

Obiekty muszą być wyposażone w gaśnice, spełniające wymagania Polskich Norm dotyczących gaśnic.

RODZAJE POŻARÓW

	Pożary ciał stałych pochodzenia organicznego, przy spalaniu których występuje zjawisko żarzenia (drewno, papier)		Pożary cieczy płynnych i stałych topniejących w skutek ciepła (benzyna, rozpuszczalniki, smoła, topiące się tworzywa sztuczne)
	Pożary gazów palnych (gaz ziemny, acetylen, propan-butan)		Pożary metali (magnez, sód, uran)
	Pożary tłuszczu i oleju w urządzeniach kuchennych		

Charakterystyka podręcznego sprzętu gaśniczego:

Do podręcznego sprzętu gaśniczego zaliczamy gaśnice i koce gaśnicze. Gaśnice są to przenośne urządzenia o masie brutto do 20 kg i masie środka gaśniczego do 12 kg, którego użycie następuje pod wpływem uruchamianego ręcznie wyzwolenia ciśnienia gazu. Efekt akcji gaśniczej, a także bezpieczeństwo jej prowadzenia zależy od wielu czynników, między innymi od wyboru odpowiedniego środka gaśniczego. Dokonanie prawidłowego wyboru zależne jest od rozpoznania rodzaju pożaru oraz pewnego minimum wiedzy o środkach gaśniczych i ich działaniu.

W zależności od konstrukcji gaśnicy oraz rodzaju środowiska gaśniczego, stanowiącego jej zawartość, rozróżniamy gaśnice: pianowe, śniegowe, proszkowe, halonowe.

Przy gaszeniu należy pamiętać o następujących zasadach:

- kierować strumień środka gaśniczego na palące się przedmioty lub obiekt od strony zewnętrznej (skrajnej) w kierunku do środka,
- przy gaszeniu przedmiotów ustawionych pionowo należy gasić od góry w dół,
- należy używać środków gaśniczych przeznaczonych do gaszenia danej grupy pożarów.
- przed przystąpieniem do likwidacji pożaru w obiektach z urządzeniami elektrycznymi i gazowymi bezzwłocznie należy wyłączyć dopływ prądu i gazu. - Jeśli jest to możliwe, należy też jak najszybciej ewakuować ludzi i zwierzęta z miejsc, gdzie ogień może bezpośrednio lub pośrednio zagrozić ich zdrowiu lub życiu.
- Najlepiej czynić to od strony (kierunku) rozszerzania się pożaru, potem trzeba go otoczyć lub wypierać w miejsca, gdzie nie ma przedmiotów palnych. Gaszenie pożaru powinno odbywać się z poziomu równego lub wyższego, ponieważ umożliwia obserwowanie skuteczności działania środka gaśniczego.
- Płonące firanki lub zasłony należy zerwać z karniszy i gasić na podłodze. Odzież i bieliznę gasi się również na podłodze. Pościel po polaniu wodą należy wynieść i gasić na zewnątrz.
- Meble, ściany, okładziny polewa się wodą. Trzeba zawsze pamiętać, że gaszenie pożaru jest działaniem niebezpiecznym, wymagającym ostrożności i dyscypliny.
- Pożar w budynku lub pomieszczeniu udaje się ugasić za pomocą podręcznego sprzętu i środków gaśniczych tylko wtedy, gdy do gaszenia przystąpi się natychmiast, a podjęte przedsięwzięcia szybko zmniejszają jego zasięg aż do całkowitej likwidacji.

Materiały których nie wolno gasić wodą

- Substancje, które pod wpływem wody wytwarzają ciepło i gazy palne (sód, karbid, potas)
- Płyny łatwopalne lżejsze od wody (nafta, benzyna, olej opałowy)
- Instalacje i urządzenia elektryczne pod napięciem

Woda jest substancją niepalną. Wsiąkając w palący się przedmiot, chłodzi go (odbiera mu ciepło). Para wodna, która powstaje w czasie zetknięcia z gorącym przedmiotem, hamuje proces palenia.

- piana gaśnicza powstaje w wyniku wymieszania środka pianotwórczego z wodą i powietrzem lub środków zasadowych z kwasami. Izoluje ona płomień od powietrza, tłumi je i zmniejsza temperaturę.
- piasek odcina dostęp tlenu palącemu się ciału. Zapobiega rozpryskiwaniu się stopionego materiału. Zmniejsza też temperaturę powierzchni ciała.
- proszki gaśnicze to drobno zmielone sole nieorganiczne. Gasi się nimi przedmioty palące się w wysokiej temperaturze – metale lekkie gazy, palniececze. Proszki gaśnicze nadają się także do gaszenia cennych przedmiotów oraz instalacji pod napięciem.
- dwutlenek węgla (CO_2) nie niszczy materiałów i nie przewodzi prądu. używa się go do gaszenia farb, olejów, a także gazów.

Przy rozmieszczaniu gaśnic muszą być spełnione następujące warunki:

1. odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek, do najbliższej gaśnicy nie powinna być większa niż 30 m,
2. Do gaśnic powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 m

Oznakowanie miejsca gaśnicy

Wymagane czasy działania gaśnic

Wielkość napełnienia (kg) lub (dm^3)	Czas działania minimum (s)
do 3	6
powyżej 3 do 6	9
powyżej 6 do 10	12
powyżej 10	15

RODZAJE GAŚNIC

Gaśnice proszkowe: Zastosowany w gaśnicach proszek gaśniczy BC lub ABC oraz różne wersje pojemności zbiorników pozwalają na szeroki zakres ich zastosowania. Są szczególnie zalecane do zabezpieczenia przeciwpożarowego różnych typów samochodów, wagonów kolejowych, garaży, biur, mieszkań, warsztatów, magazynów, hal przemysłowych, statków, podziemnych wyrobów górniczych, zakładów energetycznych i chemicznych, budynków administracji państwowej, służby zdrowia, oświaty, nauki, kultury itp.

Gaśnica proszkowa są to podręczne aparaty gaśnicze, których zawartość stanowią proszki gaśnicze. Wielkość tych gaśnic i ich budowa jest różnorodna. Gaśnice tego typu są bardzo skuteczne, powiedzieć można uniwersalne. Odporne też są na temperatury i wstrząsy. Gaśnica zbudowana jest z cylindra butli stalowej, zaopatrzonej w dyszę wylotową / mniejsze gaśnice / lub wężyk ciśnieniowy z zaworem kulowym. W butli znajduje się proszek oraz gaz wyrzucający.

Sposób uruchomienia jest przeważnie dwufazowy; przez odkręcenie kółka zaworu lub podniesienie dźwigni zabezpieczającej aż do zerwania plomby -- a następnie naciśnięcie dźwigni uruchamiającej, umieszczonej w małej gaśnicy w głowicy, a w większych, wyposażonych w dyszę na elastycznym węży przy dyszy. Ciśnienie robocze nośnika proszku wynosi ok. 10 atm.